

Економіка і організація виробництва

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>15 Автоматизація та приладобудування</i>
Спеціальність	<i>151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології</i>
Освітня програма	<i>«Комп'ютерно-інтегровані системи та технології в приладобудуванні», «Комп'ютерно-інтегровані технології виробництва приладів», «Роботизовані і автоматизовані системи неруйнівного контролю та діагностики»</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити, 120 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Войтко Сергій Васильович (s.voytko@kpi.ua) Практичні: кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна (tetyana.v.ivanova@gmail.com)</i>
Розміщення курсу	<i>Кампус, Google classroom</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою курсу є опанування знань, умінь та практичних навичок, необхідних для прийняття відповідних економічних рішень на різних рівнях підприємства. Після засвоєння курсу у студентів сформується відповідні загальні компетенції (ЗК), фахові компетентності (ФК), а також програмні результати навчання (ПР).

Загальні компетентності:

- ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності:

- ФК 11. Врахування комерційного та економічного контексту при проектуванні систем автоматизації.

Програмні результати навчання:

- ПР 16. Вміти врахувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.

- ПР 17. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.
- 2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)**

Базується на знаннях дисциплін «Вища математика», «Філософія» та забезпечує дисципліни «Основи менеджменту», «Основи маркетингу», «Основи підприємництва» та «Управління проектами». Навчальна дисципліна забезпечує прикладні дисципліни навчального плану рівня ВО перший (бакалаврський).

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. Економічні основи виробничо-господарської діяльності підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства.

РОЗДІЛ II. Ресурсне забезпечення підприємства.

Основні та оборотні засоби підприємства.

Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві.

РОЗДІЛ III. Економічні результати та ефективність виробництва.

Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку.

Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства.

РОЗДІЛ IV. Основи організації та планування виробництва.

Організація основного виробництва на підприємстві.

Технологічна та організаційна підготовка виробництва.

Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання.

Прогнозування і планування діяльності підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Войтко С. В., Іванова Т. В. Економіка і організація виробництва: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальностей 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка / С. В. Войтко, Т. В. Іванова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 69 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/51103>

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник.[Електронний ресурс] – К.: Кондор -Видавництво, 2016. – 378с. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua>

3. Економіка підприємств: Навч. посібник. [Електронний ресурс] / За ред. П.С. Харіва. – Т.: Економічна думка, 2002. – 450с. Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua>

4. Економіка та організація виробництва: Підручник/ За заг. ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с.

5. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. [Електронний ресурс] – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 488 с. Режим доступу: <http://flightcollege.com.ua>

Допоміжна

1. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / За редакцією проф. М.Ф. Афанасьєва. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. – 410с.

2. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства. Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 280с.

3. Економіка і організація хімічних виробництв. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання для студ. хіміко-технологічних спец. / Уклад.: О.А. Підлісна, В.В. Янковий, М.П. Дорошенко. – К.: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2002 – 20 с.

4. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.

5. Економіка та організація виробництва: Метод.вказівки до викон. організац. – екон. Розділу дипломн. проектів і курсових робіт для студ. ф-ту електроніки/ Уклад.: В.П. Пашін, В.В. Романов, Н.В. Єгорова. – К.: НТУУ “КПІ”, 2011. – 118с.

6. Єзупов Ю.А. Організація виробництва на промисловому підприємстві. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488с.

7. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.

8. Круш П.В., Клименко О.В., Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства. Навчальний посібник. – К.: Цент учбової літератури, 2008. – 328 с.

9. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з курсу «Економіка та організація підприємства». К.: НТУУ(КПІ), 2008.

10. Онищенко В.О., Редкін О.В., Старовірець А.С., Чевганова В.Я.. Організація виробництва. Практикум: Навч. посібник. – К.: Лібра, 2005. – 376с.

11. Організація виробництва: Навч. посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. — К.: Лібра, 2005. — 336 с.

12. Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Організація виробничого процесу в часі та просторі. Потокове виробництво. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 136 с.

13. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. – Житомир, ЖІТІ, 2002. – 647с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань
1	Лекція 1,2. Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства 1. Види економічної діяльності та основні напрямки їх розвитку. 2. Промислове підприємство та мета його діяльності. 3. Міжнародна класифікація підприємств. 4. Форми об'єднання підприємств в Україні 5. Виробнича програма, показники оцінки обсягів випуску продукції підприємства.
2	Лекція 3,4. Основні та оборотні засоби підприємства 1. Економічна сутність, класифікація і структура основних фондів. 2. Види зносу та методи нарахування амортизації основних засобів. 3. Показники оцінки стану та ефективності застосування основних фондів. 4. Потужність підприємства та методи її вимірювання. 5. Сутність, склад і класифікація оборотних засобів. Показники нормування оборотних засобів.
3	Лекція 5,6. Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві 1. Кадрова політика та система управління кадровим потенціалом. Персонал підприємства, його склад і професійно-кваліфікаційна структура. 2. Трудомісткість продукції. 3. Принципи стимулювання продуктивної праці. 4. Зміст та функції заробітної плати. 5. Ринкові форми і системи оплати праці.

4	<p>Лекція 7,8. Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витрати за видами економічної діяльності. 2. Собівартість продукції, структура і методи її визначення. Поняття точки беззбитковості. 3. Калькуляція витрат на продукцію підприємства. Кошторис витрат на виробництво, роботи, послуги підприємства. 4. Економічний зміст і функції ціни. Мета ціноутворення в умовах ринку. Класифікація цін.
5	<p>Лекція 9,10. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні завдання фінансової діяльності підприємства. Показники оцінки фінансового стану підприємства. 2. Дохід і прибуток. Джерела формування та розподіл прибутку на підприємствах різних форм власності. 3. Поняття якості та конкурентоспроможності продукції. 4. Технічний рівень і якість продукції, методи їх оцінювання. 5. Система управління якістю продукції підприємства. Стандартизація і сертифікація продукції.
6	<p>Лекція 11,12. Організація основного виробництва на підприємстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи організації виробничих процесів та їх класифікація. 2. Типи виробництв та їх техніко-економічна характеристика. 3. Методи організації виробництва. 4. Виробнича структура підприємства. Виробничий цикл. 5. Нормування витрат сировини, допоміжних матеріалів та енергоносіїв на випуск продукції.
7	<p>Лекція 13,14. Технологічна та організаційна підготовка виробництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та зміст етапів технологічної підготовки виробництва. 2. Технологічна документація підприємства. 3. Сутність і значення технологічної уніфікації і стандартизації. 4. Техніко-економічний аналіз технологічних процесів. 5. Зміст і етапи організаційної підготовки виробництва нової продукції.
8	<p>Лекція 15,16. Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація забезпечення виробництва технологічним оснащенням. 2. Організація транспортного господарства підприємства. 3. Технічне обслуговування і ремонт обладнання: сутність, місце у виробничій структурі підприємства та організаційні форми.
9	<p>Лекція 17,18. Прогнозування і планування діяльності підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та організація стратегічного планування підприємства в умовах ринку. 2. Прогнозування, його суть, зміст, типи та методи прогнозування. 3. Система показників планування. Бізнес-план підприємства.

Практичні заняття

Метою проведення практичних занять є формування у студентів наведених вище навичок, закріплення економічних знань і вмій для вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань
1	<p>Підприємство і підприємницька діяльність</p> <p>Вступ. Основні вимоги в ході вивчення дисципліни, система оцінки успішності студентів, проведення календарного та семестрового контролю.</p>

	<p>1. <i>Поняття підприємства та економіки підприємства</i></p> <p>2. <i>Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства</i></p> <p>3. <i>Економічний механізм діяльності підприємства</i></p>
2	<p>Виробнича потужність та нематеріальні активи підприємства</p> <p>1. <i>Поняття, види і чинники формування виробничої потужності підприємства.</i></p> <p>2. <i>Загальні методичні принципи визначення виробничої потужності і показники її використання.</i></p> <p>3. <i>Загальна характеристика нематеріальних ресурсів підприємства.</i></p>
3	<p>Основні засоби підприємства</p> <p>1. <i>Сутність основних засобів підприємства</i></p> <p>2. <i>Амортизація основних засобів</i></p> <p>3. <i>Ефективність використання основних засобів</i></p>
4	<p>Оборотні засоби підприємства</p> <p><i>Сутнісно-структурна характеристика оборотних коштів підприємства. Методичні основи нормування окремих елементів оборотних коштів. Основні показники і напрями підвищення ефективності використання оборотних коштів суб'єктів господарювання.</i></p> <p>1. <i>Сутнісно-структурна характеристика оборотних коштів підприємства.</i></p> <p>2. <i>Методичні основи нормування окремих елементів оборотних коштів.</i></p> <p>3. <i>Основні показники і напрями підвищення ефективності використання оборотних коштів суб'єктів господарювання.</i></p>
5	<p>Кадри та продуктивність праці.</p> <p>1. <i>Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.</i></p> <p>2. <i>Порядок визначення характеристик чисельного складу персоналу підприємства.</i></p> <p>3. <i>Продуктивність праці, порядок її оцінки та засоби підвищення.</i></p>
6	<p>Організація оплати праці на підприємстві</p> <p>1. <i>Заробітна плата: сутність, функції.</i></p> <p>2. <i>Елементи організації заробітної плати.</i></p> <p>3. <i>Системи оплати праці</i></p>
7	<p>Витрати виробництва та собівартість продукції</p> <p><i>Сутність, значення та класифікація витрат. Групування витрат за економічними елементами. Калькуляція собівартості продукції.</i></p> <p>1. <i>Сутність, значення та класифікація витрат.</i></p> <p>2. <i>Групування витрат за економічними елементами.</i></p> <p>3. <i>Калькуляція собівартості продукції.</i></p>
8	<p>Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку</p> <p>1. <i>Ціна: визначення, функції, процес утворення, стратегії.</i></p> <p>2. <i>Методи визначення ціни. Параметричні методи ціноутворення.</i></p> <p>3. <i>Формування та розподіл прибутку</i></p>
9	<p>Фінансово-економічні результати діяльності підприємства</p> <p>1. <i>Сутність та основні завдання фінансової діяльності підприємства.</i></p> <p>2. <i>Показники оцінки фінансового стану підприємства.</i></p> <p>3. <i>Особливості формування прибутку підприємства, фактори його зростання. Види прибутку підприємства.</i></p>
10	<p>Фінансово-економічні результати діяльності підприємства</p> <p>1. <i>Джерела формування та розподіл прибутку на підприємствах різних форм власності.</i></p> <p>2. <i>Показники та чинники підвищення ефективності виробництва.</i></p>
11	<p>Організація основного виробництва на підприємстві</p> <p>1. <i>Сутність організації виробництва</i></p> <p>2. <i>Підготовка виробництва до випуску нової продукції</i></p> <p>3. <i>Проектно-конструкторські роботи</i></p>

12	Організація основного виробництва на підприємстві 1. Основні складові виробничого процесу 2. Характеристика виробничого циклу 3. Структура виробничого циклу
13	Технологічна та організаційна підготовка виробництва 1. Технологічна та організаційна підготовки виробництва 2. Підготовка переходу виробництва на випуск нових видів продукції
14	Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання 1. Організація допоміжного виробництва на підприємстві 2. Організація технічного обслуговування обладнання 3. Організація ремонту обладнання на підприємстві
15	Прогнозування і планування діяльності підприємства 1. Планування діяльності підприємства 2. Основні види планів підприємства
16	Прогнозування і планування діяльності підприємства 1. Планування стратегічних змін у діяльності підприємства 2. Основні розрахунки ефективності впровадження стратегічних змін у діяльності підприємства
17	Контрольна робота
18	Залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Тема 1. Поняття та необхідність управління підприємством. Амальгамаційні та аквізиційні процеси в господарській діяльності підприємств. Асоційовані підприємства та залежність між ними. Оцінювання нематеріальних активів: проблемні питання та способи їх вирішення. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. Сучасні проблеми оцінки вартості нематеріальних активів підприємства.	4
2	Тема 2. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Проблеми та шляхи покращення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах України. Рівень забезпечення підприємств необхідними оборотними коштами за сучасних умов господарювання. Способи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах різних галузей народного господарства України.	6
3	Тема 3. Особливості формування структури персоналу підприємств різних типів, розмірів і форм власності. Мотивація трудової діяльності на підприємствах (організаціях) в умовах ринкової економіки. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм власності.	4

	<i>Підвищення ефективності організації оплати праці на підприємстві. Об'єктивна необхідність застосування різних форм і систем оплати праці персоналу підприємства.</i>	
4	<i>Тема 4. Шляхи управління собівартістю продукції підприємства в умовах ринкової економіки. Вплив якості продукції та попиту на ціноутворення. Стратегії ціноутворення в умовах ринку. Види і структура цін на промислову та науково-технічну продукцію. Ціни і тарифи на енергоносії, їх особливості. Удосконалення складу калькуляційних статей витрат за обчисленням собівартості продукції у промисловості.</i>	4
5	<i>Тема 5. Вплив якості продукції та попиту на ціноутворення. Стратегії ціноутворення в умовах ринку. Види і структура цін на промислову та науково-технічну продукцію. Ціни і тарифи на енергоносії, їх особливості. Об'єктивність застосування різних видів цін (тарифів) на продукцію (послуги) в сучасній системі господарювання.</i>	4
6	<i>Тема 6. Виробничий процес та його організація Удосконалення системи управління тривалістю виробничого циклу виготовлення виробів на вітчизняних підприємствах. Проектування виробничої структури підприємства та цеху. Виробнича програма підприємства. Особливості розрахунку показників ефективності виробничого процесу.</i>	4
7	<i>Тема 7. Організація виробничого процесу у часі. Організація виробничого процесу у просторі. Напрями вдосконалення сітьового планування на підприємстві. Специфіка оптимізації сітьових графіків.</i>	4
8	<i>Тема 8. Удосконалення організації потокового та автоматизованого виробництва за сучасних умов. Резерви зростання ефективності непотокового виробництва за сучасних умов. Резерви зростання ефективності потокового виробництва за сучасних умов.</i>	4
9	<i>Тема 9. Система показників для оцінювання ефективності господарської діяльності підприємств. Прогнозування собівартості нових виробів на етапах проектування виробництва. Прогнозування собівартості нових виробів на етапах освоєння виробництва.</i>	4
10	<i>Підготовка до контрольної роботи</i>	4
11	<i>Підготовка до заліку</i>	6

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Заплановані види навчальних занять: лекції, практичні заняття, модульна контрольна робота.

Методика викладання дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання модульної контрольної роботи, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалів, інформаційних джерел.

При осягненні дисципліни увага акцентується як на теоретичних аспектах логіки прийняття економічних рішень на рівні окремого підприємства, так і на прикладному значенні економічних закономірностей, визначених законодавчими і нормативними актами правил поведінки підприємств як господарських суб'єктів. На лекціях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їх причин та наслідків. Лекція повинна організовувати творчу думку студентів, активізувати їх роздуми над проблемою й обирати правильну тактику в вирішенні тих чи інших виробничо-господарських ситуацій. На лекціях студенти повинні вчитися усвідомлювати основні поняття та положення економіки підприємства, самостійно виділяти і засвоювати головне.

На практичних заняттях студенти виконують типові розрахунково-аналітичні задачі та опрацьовують матеріал лекційних занять. Самостійна робота студентів у ході вивчення дисципліни «Економіка і організація виробництва» проводиться за такими формами:

- опрацювання лекційного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;
- виконання МКР;
- підготовка до заліку.

Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в робочій навчальній програмі. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Поточне, атестаційне та підсумкове залікове оцінювання роботи студентів здійснюється для діагностики у них рівня набутих знань й вмінь та сформованості необхідних компетентностей на основі розроблених кафедрами пакетів контрольних завдань.

Силабус розроблено відповідно до Методичних рекомендацій до складання Силабусів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Будь-які прояви академічної недобросовісності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання академічному плагиату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Спілкування з викладачем проводиться під час лекційних та практичних занять, через ZOOM, Кампус, електронну пошту, GoogleClassroom, Платформе дистанційного навчання "Сікорський", а також через Telegram. Консультація проводиться за бажанням студентів через віртуальні способи зв'язку, що представлено вище.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

– виконання завдань на практичних заняттях (8 занять - доповіді по темах занять, відповіді на запитання, розв'язування задач тощо);

– виконання МКР.

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в 10 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 9-10 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-8 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 6 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Виконання МКР оцінюється в 20 балів:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18-20 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 13-17 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 8-12 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.3. Залікова контрольна робота оцінюється в 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з чотирьох питань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ, а також задачі.

Кожне запитання і задача оцінюється у 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18-20 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 15-17 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 12-14 балів;
- «незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно» – 0 балів.

3. Умовою першої атестації є отримання не менше 30 балів. Умовою другої атестації – отримання не менше 60 балів.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею. Якщо сума балів менша за 60, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання залікової контрольної роботи переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею у п. 6.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі бали, отримані ним на заліковій контрольній роботі, є остаточними.

6. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента):

- Перелік питань і приклад задач, які виносяться на семестровий контроль наведено у додатку А;
- Перелік питань, що виносяться на МКР наведено у додатку Б.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Войтко Сергій Васильович; кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол №14 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №10 від 24.06.2024 р.)

Перелік питань, що виносяться на залік

1. Охарактеризуйте різницю між балансовою, первісною та ліквідаційною вартістю основних засобів
2. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та кумулятивного методу нарахування амортизації
3. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та виробничого методу нарахування амортизації
4. Охарактеризуйте різницю фізичним та функціональним зносом основних засобів
5. Охарактеризуйте різницю між поняттями «фондовіддача» та «фондомісткість»
6. Надайте характеристику поняттю «рентабельність виробничих засобів»
7. Охарактеризуйте різницю між поняттями «роялті» та «паушальний платіж»
8. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері виробництва
9. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері обігу
10. Поясніть різницю між транспортним, технологічним та резервним запасами матеріальних ресурсів.
11. Надайте пояснення терміну «плинність персоналу»
12. Охарактеризуйте різницю між поняттями «виробіток» та «трудомісткість»
13. Означте різницю між основною та додатковою заробітною платою
14. Запропонуйте тарифну систему оплати праці для 2 робітників та 6 розрядів
15. Перерахуйте форми відрядної системи оплати праці
16. Поясніть різницю між формами та системами оплати праці
17. Охарактеризуйте різницю між відрядно-прогресивною та відрядно-регресивною формами
18. Опишіть структуру податків на заробітну плату
19. Опишіть відмінність за складом між собівартістю та ціною
20. Охарактеризуйте різницю між умовно-змінними та умовно-постійними витратами
21. Поясніть сутність «точки беззбитковості»
22. Поясніть параметричний метод розрахунку собівартості
23. Приведіть порядок розрахунку ціни на основі аналізу
24. Опишіть різницю між доходом та валовим прибутком
25. Опишіть типи виробництва
26. Надайте характеристику робочим місцям для різних типів виробництва
27. Приведіть структуру циклу створення і освоєння нової продукції
28. Приведіть варіанти переходу на випуск нових видів
29. Охарактеризуйте різницю між основними, допоміжними та обслуговуючими процесами
30. Охарактеризуйте заготівельну, обробну та складальну стадії
31. Опишіть відмінність між допоміжними та обслуговуючими процесами
32. Приведіть структуру виробничого циклу
33. Опишіть види руху предметів за операціями
34. Опишіть правила побудови сітьового графіка
35. Приведіть основні елементи сітьової моделі
36. Опишіть етапи побудови сітьової моделі
37. Приведіть методику розрахунку сітьового графіка
38. Надайте характеристику критичного шляху сітьового графіки
39. Опишіть сутність оптимізації сітьових графіків
40. Приведіть основні критерії оптимізації сітьових графіків
41. Зазначте методи організації виробництва
42. Надайте характеристику потоковому виробництву
43. Приведіть класифікаційні ознаки поточкових ліній
44. Охарактеризуйте такт потокової лінії
45. Перерахуйте та охарактеризуйте плани підприємства

46. Надайте характеристику плануванню стратегічних змін
47. Окресліть необхідність та структуру бізнес-планування

Приклад завдання МКР

Теоретичні питання:

1. Охарактеризуйте різницю між балансовою, первісною та ліквідаційною вартістю основних засобів.
2. Перерахуйте форми відрядної системи оплати праці.

Задача:

Підприємство придбало обладнання первісною вартістю 350000 грн. Загальний розрахунковий обсяг виробництва визначений підприємством складає 1700000 одиниць, при чому: 1-й рік – це 15%, 2-й рік – 25%, 3-й рік – 40%, 4-й рік – 20%. Ліквідаційна вартість обладнання за попередньою оцінкою може скласти 10000 грн. Очікуваний термін корисного використання 4 роки. Визначити амортизаційні відрахування за наступними методами: за прямолінійним методом; за виробничим методом; за методом зменшення залишкової вартості; за методом прискореного зменшення залишкової вартості; за кумулятивним методом. Скласти таблицю амортизаційних відрахувань.